

John Ried:

Tíz nap, amely megrengette a világot

Az ideiglenes kormány bukása

November 7-én, szerdán későn keltem. A Péter-Pál erőd felől éppen a déli ágyúszó hallatszott, amikor a Nyeveskijén végigmentem. Hideg, barátságtalan idő volt. Az Allami Bank lezárt kapui előtt szorongós katonák álltak.

„A kormány emberei vagytok?” — kérdeztem őket.

„A kormányk már befellegzett! Slava bogu! (Há! Istennek!)”

Ennél többet nem tudtam meg tőlük...

A villamosokról fűrtökben lógtak az utasok — férfiak, nők, gyermekek. Az üzletek nyitva voltak és mintha az utca nyugodtabb lett volna, mint az előző napon. Éjszaka a házak falait új, felkelésellenes plakátokkal ragasztották tele — a parasztkozhoz, a katonához, a petrográdi munkásokhoz intézett felhívásokkal. Az egyik felhívás így szólt:

„A PETROGRÁDI VÁROSI DUMA TÖLTŐJE”

A Városi Duma közli a polgárokkal, hogy a november 6-i rendkívüli ülésen Központi Bizottságot alakított, melynek tagjai a Központi Duma és a kerületi dumák küldöttei, azonkívül a demokratikus forradalmi szervezeteknek — a Szovjetek Központi Végrehajtó Bizottságának, a Parasztküldöttek Összoroszági Végrehajtó Bizottságának, a katonák és tengerészek szervezeteinek, a Munkás- és Katonaküldöttek Petrográdi Szovjetjének (!), a Szakszervezeti Tanácsnak és más szervezeteknek a képviselői.

A Központi Bizottság tagjai a Városi Duma épületében fogadnak. Telefonszámok: 15-40, 223-77, 138-36.

1917 november 7. — Bár akkor ezt még nem tudtam, ez volt a duma hadüzenete a bolsevikoknak.

Vettem egy „Rabocsij Puty”-ot, más lapot nem áruítak; később — másodkézből, egy katonától — vettem egy „Gyeny”-t. A nagyformátumú bolsevik újság, amelyet a „Russzkaja Volja” lefoglalt nyomdájában nyomtak, az első lapon óriási betűkkel hirdette:

„Minden hatalmat a munkás-, katonák és parasztszovjeteknek! Béket, földet, kenyeret!” A vezérkört Zinovjev írta, aki akárcsak Lenin, illegálisban volt. Így kezdődött:

„Minden katonák és minden munkás, minden igazi szocialista és minden becsülettelles demokráta előtt világos, hogy ma csak két lehetőség van.

Vagy — a hatalom megmarad a burzsoázia és a földbirtokosok kezében, s akkor jaj a munkásoknak, katonáknak és parasztnak, akkor tovább folyik a háború, tovább éhezünk, pusztulunk.

Vagy pedig — a hatalmat átveszik a forradalmi munkások, katonák és parasztnak, s ez a földbirtokosok zsarnokságának a végét, a kapitalisták teljes bukását és az igazságos béke azonnali megkötését jelenti. A parasztnak megkapják a földet, a munkások ellenőrzést gyakorolnak az ipar felett, az éhezők kenyérhez jutnak, és az ostoba háborúnak vége szakad!...”

A „Gyeny” hírt adott az izgalmas éjszaka eseményeiről. A telefonközpont, a Balti Pályaudvar, a posta a bolsevikok kezén; a peterhofi tisztiskolások nem tudnak Petrográdba jutni, a kozákok határozatlanok; letartóztattak néhány minisztert; agyonlőtték Meyert, a városi milícia parancsnokát; letartóztatták mindkét részről; közelharok katonák, tisztiskolások és vörösgárdisták őrzései között.

A Morszkaja sarkán beleütköztem Gombreg kapitányba, egy menesevik „honvédőbe”, a párt katonai osztályának titkárába. Arra a kérdésemre, hogy a felkelés valójában

meg történt-e már, fáradtan, vállvonogatással válaszolta: Csört znej! (Az ördög tudja!) Meglehet, hogy a bolsevikok a kezükbe kaparintják a hatalmat, de három nappal tovább nem tarthatják meg. Nincsenek kormányzásra alkalmas emberek. Talán jó is, ha engedjük, hogy megkíséréljék, legalább belebuknak...”

A Szmolnij masszív homlokzata ki volt világítva, amikor odaértünk, és az odatorokló sötét utcákból csak úgy özönlöttek a siető emberek. Autók és motorkerékpárok jöttek-mentek. A kapun kiforduló óriási elefántszürke páncélaút erősen tükkölt. Tornyán két vörös zászló lobogott. Hideg volt, a külső kapunál őrt álló vöröskatonák tüzet gyújtottak. A belső kapunál is lobogott egy táborút, az őrkök ennek gyenge fényénél lassan betűzték ki igazolványainkat és fürkésző tekintettel vizsgálták bennünket. A kapu mellett kétoldalt felállított négy géppuskáról már levették a vitorlavászon takarót, és a géppuskaheveder kigyóként tekeredett rájuk. A hosszú, néptelen, rosszul világított csarnokok tompán visszhangzottak a lépések, beszéd, kiabálás zajától... A légkör tele volt nyugtalansággal...

A lépcsőn nagy tömeg jött lefelé, munkások fekete zubbonyban, kezek fekete prémkucsmában, soknak közülük puská lógott a vállán, katonák piszkos színű köpenyben és szürke szőrmesapkában. Itt-ott egy-egy vezető — Lunacsarszkij, Kamenyev —, kezükben hatalmas aktacsomóval, a siető, izgatottan tárgyaló, fáradt, gondterhelt arcú emberek csoportjai között. Eppen ekkor ért véget a Petrográdi Szovjet rendkívüli ülése. Kamenyevhez léptem, — egy széles, élénk arcú, rövid nyakú, mozgékony emberkehez. Kommentár helyett folyékony franciásgal felolvasta az imént elfogadott határozatot:

„A Munkás- és Katonaküldöttek Petrográdi Szovjetje közönsé a petrográdi proletariátus és helyőrség győzelmes forradalmát és különösen kiemeli azt az egységet, szervezetséget és fegyelmet, amely a tömegek felkelését jellemezte; alig ismerünk ennél vértelenebb és sikeresebb felkelést.

A Petrográdi Szovjetnek meggyőződése, hogy a munkás- és parasztkormány, amelyet a forradalom — mint a szovjetek kormánya — létre fog hozni, és amely az ipari proletariátus részére biztosítja majd a szegényparasztság támogatását, habozás nélkül a szocializmus útjára lép, mert csak ily módon menekülhet meg az ország a háború szörnyűségeitől, a háború előidézte szenvedésektől.

Az új munkás- és parasztkormány azonnali igazságos és demokratikus békét fog ajánlani az összes hadviselő országoknak.

Azonnal megszünteti a nagybirtokot és a földet felosztja a parasztnak között. Megvalósítja az ipari termelés, az elosztás feletti munkásellenőrzést, biztosítja a bankok ellenőrzését, majd államosítását.

A Munkás- és Katonaküldöttek Petrográdi Szovjetje felszólítja Oroszország összes munkásait és parasztaikat, hogy minden erejükkel támogassák a proletárforradalmat. A Petrográdi Szovjetnek meggyőződése, hogy a városi munkások, a szegényparasztnak szövetségében, biztosítják a teljes forradalmi rendet, amely a szocializmus győzelmének elengedhetetlen feltétele. A Petrográdi Szovjetnek meggyőződése, hogy a nyugat-európai országok proletariátusa segítségünkre lesz a szocializmus tényleges és végleges győzelmének kivívásában.”

„Szóval Önöknek az a véleménye, hogy már győztek?”

Kamenyev vállalt vont. „Egyelőre

még igen sok dolgunk van. Rengeg. Még csak a kezdet-kezdetén vagyunk...”

A lépcsőn Rjazanovval, a szakszervezetek alelnökével találkoztam. Tekintete komor volt, idegesen rágta szürkülő bajuszát. „Örült-ség! Örült-ség!” — ordította. „Még vannak bolondulva. Az európai munkásság nem fog megmozdulni. Egész Oroszország...” Legyintett, majd elcsúszott. Rjazanov és Kamenyev is ellenezte ama emlékeztetés ülésen a felkelést, és Lenin bizony nem kímélte őket...

Történelmi ütés volt. Trockij a Forradalmi Katonai Tanács nevében bejelentette, hogy az Ideiglenes Kormány nincs többé.

„A burzsoá kormányokat az jellemzi — mondotta —, hogy becsapják a népet. Mi, a munkás-, katonák- és parasztküldöttek szovjetjei olyasmint kísérlünk meg, ami egyedülálló a történelemben: létrehozunk egy olyan hatalmat, amely csakis a katonák-, munkás- és paraszttömegek javát akarja.”

Lenin is megjelent, óriási üdvözlőfogadta Arról beszélt, hogy a világtöradalom győzni fog... Majd Zinovjev „Az orosz proletariátus a mai nappal leröpta a nemzetközi proletariátussal szembeni tartozását. Óriási csapást mértünk a háborúra, halálos csapást minden imperialistára, de különösen a hóhér Vilmosra...”

Utána Trockij közölte, hogy a frontot értesítették a felkelés győzelméről, de még nem érkezett válasz. Állítólag néhány csapat Petrográd ellen vonul, küldöttséget kell menesztetni eléjük, hogy megtudják, mi az igazság.

Jó kenyeret akarnak a pétiéek is

Az utóbbi napokban ismét sok panasz hangzott el Pétfürdőn a kenyér minősége ellen. A szakszervezeti bizottsághoz is több panasz érkezett be, aminek következtében a szakszervezeti bizottság megvizsgálta a sütő-üzem munkáját. Megállapították, hogy nemcsak kevés az üzem készlete, hanem a liszt minőségével is baj van. A pétiéek szeretnék, ha már egyszer és mindenkorra ők is jó kenyeret ehetnének, mint Veszprém, vagy egyéb ipari üzemek dolgozói. Kéri az illetékeseket, hogy segítsenek ebben.

Számok, tények bizonyítják:

a bányákban van mód a balesetek számának csökkentésére

A két Veszprém megyei szénbányászati tröszt, amikor felújította párosversenyét, célul tűzte a balesetek csökkentését is. Értékelési alapul a „gyakoriság” alakulását, — a 100 ezer műszakra eső baleset számát, — továbbá a „súlyosság”, — az 1000 műszakra eső, baleset miatt kieső műszakok számát határozták meg.

Az elmúlt év harmadik negyedében a Középdunántúli Szénbányászati Tröszt területén százezer műszakra 38,3 baleset jutott, Várpalotán pedig 66,8. Ezer műszakból a KDT-nél 3,26, Várpalotán 8,38 esett ki baleset miatt.

Az idén, az első negyedében a fegyelem lazasága, és sok esetben a mindenáron való termelés miatt a balesetek száma jelentősen emelkedett. A KDT-nél a gyakoriság 58,2, a súlyosság 8,15, Várpalotán a gyakoriság 72,6, a súlyosság 9,03.

A második negyedében, míg a KDT-nél 49,8-ra csökkent a gyakoriság, Várpalotán 88-ra emelkedett. A súlyosság bizonyos mértékben mindkét trösztnél emelkedett.

A verseny a második félév elején kezdődött. Havonta azonban csak a gyakoriságot értékeli a Kerületi Bányaműszaki Felügye-

lőség. Eszerint a KDT-nél júliusban 28,2, augusztusban 33,7 volt a gyakoriság, Várpalotán júliusban 65,2, augusztusban 62.

A számok azt mutatják, hogy az első félévhez viszonyítva van javulás mindkét trösztnél, azonban Várpalotán még magas, a KDT-nél pedig augusztusban emelkedett az előző hónapoz viszonyítva is.

Ha a balesetek okait vizsgáljuk, akkor kitűnik, hogy különösen sok, az úgynevezett omlásos baleset. Ebből kifolyólag az elmúlt két hónapban mindkét tröszt területén volt egy-egy halálos baleset is.

A balesetek döntő többsége a sérült gondatlanságból adódik.

A KDT-nél augusztusban 76, Várpalotán 82 százaléka a baleseteknek saját gondatlanságból történt, ahogy a vizsgálat megállapította.

A szállítási szabályok be nem tartása, a kézi számszámok gondatlan kezelése is sok balesetnek okozója. A számok és a tények bizonyítják, hogy van mód a balesetek további csökkentésére, ha javul a fegyelem, nagyobb gondot fordítanak az ellenőrzésre, fokozzák a megelőzést elősegítő felvilágosító munkát.

Példát mutat a KISZ brigád

Az Inotai Alumíniumkohó alig 5 éves, de már sok megpróbáltatáson ment keresztül. Háromszor teljesen leállt és ugyanannyiszor újra kellett indítani. Aki az alumínium szakmát ismeri, tudja, hogy mivel jár az alumíniumkohó teljes leállása. Ugyanez történt 1956 november 4-én. A becsülettel dolgozó kommunisták, november 5-én csendes néma üzemtet találtak, s szomorúan felsőhajtottak: — Mikor fog ez újra indulni? Hála a várpalotai szovjet katonai parancsnokság vezetőjének, a várpalotai város MSZMP Intéző Bizottságának, és a helyi kommunistáknak, újra beindítottuk kohókat 1957 február elején. Nagyon drágán termeltünk. A munkafegyelem sem volt kifogástalan. Ahogy a pártszervezet erősödött, hallatta szavát, úgy erősödött a munkafegyelem is. Ugyanígy javultak a fájlagos mutatószámok is. Hallatták szavukat a fiatalok is. Megalakult az Ifjú Kommunista Szövetsége is: a KISZ.

Munkában a KISZ

Az első dolguk az volt, hogy bekapcsolódjanak a termelésbe, alakítsanak egy KISZ brigádot, és részt vállaljanak a kohó termelésének, önköltségének megújításában. Parragh üzemvezető elvtárs minden segítséget megadott, hogy a KISZ brigád megalakuljon.

Az MSZMP vezetőségének javaslatára — fiatal technikusokat is bevontak ebbe a brigádba, sőt három fiatal technikus, mint brigádvezető dolgozik. Ennek az egész brigádnak a vezetője Pálóczy Béla, KISZ titkár, szintén technikus. Az első lépések nehezen mentek, botladoztak. De csakhamar olyan szakemberek, idősebb kommunisták álltak melléjük és segítettek a fiatal technikusokat a gyakorlat elsajátításában, mint Csöbönyei János kommunista, csarnokvezető, Bucsi Ferenc kommunista mérnök.

Tartalmas versenyt!

A KISZ brigád megkérte a műszaki vezetőséget, hogy segítsen nekik, vagy dolgozzon ki egy olyan technológiai folyamatot, aminek alapján versenyre tudják kihívni a kohó összes brigádait és a két testvér kohó KISZ, valamint a többi brigádait. Meg is kapták a segítséget, megértették a kihívást, s az elért eredmények igazolják, hogy a kohó fiatal kommunistái, technikusai és fizikai dolgozói megállták a helyüket. A III. negyedév VII. dekádjában: a termelési tervet 101,5 százalékra teljesítették.

Az energia gazdaságos felhasználása pedig 87,18 százalék.

Ha összehasonlítjuk a negyedéves átlagokat, meg is látjuk a jobb eredményt. A termelési átlag 102,4 százalék, az áramhatásfok 89,07 százalék, tehát így egy tonna alumínium előállítására 16,856 kw egyenáramot használtak fel, körülbelül 33 kilót. Így a KISZ brigád került az első helyre, mind a termelésben, mind a fájlagos anyag- és energia felhasználásában.

Több segítséget a lemaradóknak

Ez mind szép. A számok igazolják a termelési eredményeket. Ez úgy fest, hogy minden rendben van, már semmi tennivaló nincs. De nem egészen így van. Hiszen az ember a legjobb mérőműszer. Elvárják a kommunista fiatalok, hogy több segítséget nyújtsanak nekik a munkafegyelem megszüntetésében. Az a kérésük, hogy többet foglalkozzanak Sipos Zoltán technikkal, hogy azon a szinten dolgozzon, irányítsa a termelést, mint Pálóczy Béla technikus, vagy Horváth József, aki mint fiatal kohász kezdte itt a kohóban a kohász szakma elsajátítását, aki ma az egyik legjobb kohászbrigád-vezető. Mert, ha magára hagyjuk a fiatalokat, nem foglalkozunk velük szakmailag és politikailag, nem tudják elvégezni a rájuk bízott feladatokat. A többi brigádok is mind szép

eredményeket értek el, úgy a tervezésben, mint a minőségben, vagy a fájlagos felhasználásban. De az V-ös, VII-es brigád lemaradt. Ők használták fel a legtöbb áramot, ami igen drága. Részben saját hibájuk is, de nagyobb részben nem az ő hibájuk. Meg kell mondani őszintén, legutóbbára indultak, sok volt a masszív folyás, megzavarta a kád technológiáját, a kád normális termelését, több munkát igényelt, nagyobb hozzáadott értéket. Az utóbbi hónapban már szépen javult a munka, úgy láttuk, hogy be is hozzák a lemaradást. Ha megjavítanák a munkafegyelmüket, meg szűnne az éjjeli munkában az alvás, ami még többször előfordul, bizonyára jóval előbbre jutnának.

Minden az embereken múlik

Az üzemvezetőség többször ellenőrizte az éjjeli művezetőket, mert éjjel a szakos művezetőknél kívül nincs senki sem bent, kellene a segítség éjjel is. Látnak a kohászok, hogy nemcsak a nappali szakban van ellenőrzés, hanem az éjjeli szakban is.

Ahhoz, hogy a termelésünk még jobb legyen, nyereséges legyen a vállalatunk munkája, mi is kapjunk a visszatérítésből, sokkal többet kell foglalkozni a dolgozókkal, hiszen ők valósítják meg a tervet, az ő kezükön megy végbe a termelés, rajtuk múlik, hogy jó-e, vagy rossz a munka. Ha a párt és a szakszervezet, a műszaki vezetőség többet foglalkozik a fizikai dolgozókkal, azt hiszem, meg lesz az eredmény. A dolgozóknak vannak egyéni gondjaik. Ha mi ezekkel is foglalkozunk, szakszervezeti bizalmiak, párttagok, műszaki vezetők, könnyebb lesz a munka, nőni fog a bizalom, nőni fog a műszaki vezetők tekintélye, szorosabb lesz a kapcsolat a fizikai és műszaki dolgozók között. Ez az egyedüli alapja a jobb és gazdaságosabb termelésnek.

Miklós István

Unnephez, nephez, mely emberi történelem szabadság, Százmilliók, és iség ünnepe napon célt é vember 7. E minden értél vészetét egy Megállók dat. Itt álló vénél és n égre meredő ójjként ágaz zem az apr embereket. I